

Prepping handlar om medmänsklighet

– Jag hade ingen aning om att det skulle komma ett sådant behov av information. Nu har många börjat förstå hur sårbara vi är, kanske särskilt i förhållande till klimatet. Vi börjar inse att vi kanske inte bara behöva öppna upp landet för klimatflyktingar utan att vi själva kan komma att bli klimatflyktingar.

Solnabon Anna-Maria Stawrebergs reportagebok *Prepping – att hoppas på det bästa, men förbereda sig på det värsta* kom ut hösten 2017.

Boken var inspirerad av hennes eget intresse för katastroffilmer och liv i skog och mark, men under arbetets gång märkte hon av en förändrad samtalston i landet. Prepping, alltså fenomenet att förbereda sig för en tänkt katastrof på olika sätt, gick allt mer från att vara en lite suspekt subkultur till något som människor generellt funderade kring.

Under våren skickade MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, ut broschyren *Om krisen eller kriget kommer*. Många levde nog fortfarande i tron att det fanns en större beredskap för att ta hand om invånarna än vad som faktiskt är fallet. Därtill har nya hot uppstått samtidigt som både vår praktiska och mentala beredskap gått ner.

– Det blev svårt när jag insåg att detta inte längre bara var ett spännande bokprojekt, utan att det fanns ett allvar bakom, berättar

Anna-Maria. Hur informerar man bäst utan att behöva skrämmas? Det funderade nog myndigheterna också över. Men nu har vi en situation där världen ser ut som den gör och oron är inte längre helt obefogad. För många är det provocerande att behöva tänka så men jag tror att det bästa man kan göra är att helt enkelt följa rekommendationerna, att lita på myndigheterna och att göra det man kan.

Vad är det då vi ska förbereda oss på? Är det klimatförändringar, cyberattacker, pandemier eller krig? Ja, allt det faktiskt.

– Det är svårt att säga vilken kris som är mest trolig, men helt klart är att vi som kan måste ta mer ansvar för oss själva så att samhällets resurser räcker till de svagare och till de som inte har kunnat förbereda sig. Det handlar inte om den starkes överlevnad eller om att sköta sig själv och strunta i andra. Snarare är det ett sätt att hushålla med samhällets resurser.

När Anna-Maria pratar om att ta ansvar för sig själv handlar det om ganska grundläggande saker, som att se till att ha mat hemma.

– Köp på dig lite extra konserver och torrvaror nästa gång du handlar. Det är inga konstigheter. Många av oss som bor i stan och har tillgång till affärer nästan dygnet runt är vana att kunna handla varje dag. Men det finns inga butiker som har lager för mer än några dagar.

Tanken att maten skulle ta

slut i matbutiken kan kännas främmande, men är egentligen inte alls långsökt. Vid ett elavbrott fungerar inte kassaapparater, frysdiskarna slutar fungera och kanske går det inte ens att öppna affärens elektroniska dörrar. En längre snöstorm kan göra att leveranser inte når fram. Anna-Maria menar att i ett sådant läge kan en timmas förberedande storhandling kännas som ett ganska billigt pris att ha betalat.

– Det får förstås inte bli så att man köper en massa mat som sedan måste slängas, det är ju inte hållbart. Men köp mer av sådant du ändå äter och ät det äldsta först, så att du hela tiden har ett fräscht lager. Det räcker med att bli liggande hemma i influensa en vecka för att känna att det var värt att ha mat i skåpen.

Anna-Maria tycker att det är viktigt att påpeka att det handlar om att vara solidarisk, att bära sin del av bördan och att hjälpas åt. Hon vill tvätta bort ”ensam är stark”-stämpeln från preppingen för vi kommer ändå att klara oss längre om vi hjälps åt. Men då måste man börja med sig själv.

– Om du inte har följt rekommendationerna och det sker en kris, då sitter du där hemma hungrig och frusen och utan information om vad det är som händer. Då är du inte mycket till hjälp för någon. Man måste ta hand om sig själv för att orka ta hand om andra.

Anna-Maria hänvisar till undersökningar som visar att vi

människor faktiskt har en tendens att hjälpas åt i kris, snarare än att börja tänka på oss själva. Detta har nog många upplevt även i mindre allvarliga händelser såsom tågförseningar. Plötsligt börjar man prata med varandra, kommer med tips och delar med sig.

– Vi måste ju tro på att vi fortsätter att vara medmänniskor även i en kris, säger Anna-Maria. Att lära känna sina grannar redan nu är ingen dum idé och kommer säkert att vara till nytta och glädje även utan någon kris. Och om något faktiskt händer är det ju jättebra att veta om det finns en läkare i närheten, kanske en präst eller kurator som kan prata med de som är rädda, någon som kan läsa sagor för barnen. Finns det en gemensamt lokal att samlas i så är det lättare både att samarbeta och att hålla värmen.

Precis som titeln på Anna-Marias bok skvallrar om så är hennes tanke att man ska förbereda sig på det värsta även om det förhoppningsvis aldrig händer. För Anna-Maria har förberedandet lett till både ökat hopp och lugn.

– Många undrar om jag inte har blivit räddare av att förbereda mig, men jag tror inte att det hjälper att stoppa huvudet i sanden. Jag tror att det bästa man kan göra, det är just att följa de rekommendationer som finns. Jag tar på mig bälte när jag åker bil. Jag har flytväst när jag är på sjön. Jag har de brandvarnare och brandsläckare som rekommenderas hemma. Jag tror ju inte att det börjar brinna mer bara för att jag köper en brandvarnare. Men jag mår bra av att veta att jag har tagit ansvar för min situation och att jag gjort vad som förväntas av mig. Gör det du ska, sen kan du släppa det ur tankarna.

TEXT: ANNA-LENA ARREBORN

Foto: Norstedts/Göran Segeholm